

דף צט.

עין משפט א.

הו"מ סימן שמ סעיף ו

ו ח. שלחה לו המשאיל ביד עבדו הכנעני אע"פ שאמר לו השואל שלח ומתה פטור, שידו רבו ועדיין לא יצאה מרשות המשאיל ^ה.

הו"מ סימן שמ סעיף ח

עין לעיל דף צח: עין משפט ה

עין משפט ב.

הו"מ סימן שמ סעיף ה

ה ז. השואל פרה מחבירו, והמשאיל שלחה לו ביד בנו או ביד שלוחו או ביד עבדו של המשאיל או של השואל ומתה קודם שתכנס לרשות השואל הרי זה פטור ^ט. ואם אמר לו השואל שלחה לי ביד בני או ביד עבדי או ביד שלוחי וכן ביד בנך או עבדך העברי ^י או שלוחך, וכן אם אמר לו המשאיל הריני משלחה לך ביד בנך או עבדך או ביד שלוחך וכן ביד בני או שלוחי או עבדי העברי ואמר לו השואל שלח ושלחה ומתה בדרך הרי זה חייב.

עין משפט ג.

הו"מ סימן שמ סעיף ז

ז ט. אמר השואל למשאיל הכישה במקל והיא תבוא מאליה אלי, ועשה המשאיל כן, אין השואל חייב בה עד שתכנס לרשותו ^כ.

ח. בגמ' שם. ואירי בתוך זמן השאילה, ועיין בסימן שמ"ג ס"א.

ט. ממשנה בב"מ צ"ח ע"ב.

י. כשמואל בדף צ"ט והלכתא כשמואל בדיני, ואם היה השליח מי שאינו בר שליחות כגון חש"ו או גוי, עיין בביאורים ס"ק י"א, והוא באמר לו השואל שלח בידם, ועיין שם אם יכול לחזור בכה"ג.

כ. רמב"ם שם הלכה ב' ופסק דלא כרב בב"מ צ"ט ע"א, והנראה דשמואל חלוק עליו והלכתא כשמואל בדיני, וכן כתבו התוס' בשם ר"ח. והנ"י הוסיף דאפי' אמר הכישה במקל ואתחייב אני לך ג"כ פטור עד שתכנס לרשותו. אבל בטור כתב דהרא"ש חולק ומחייבה בהכישה במקל ע"פ פקודתו של השואל.

דף צט:

עין משפט א.ב.

חור"מ סימן קצה סעיף ט

ט. שכירות או שאלת קרקע נקנים בדרכים שהקרקע נקנית^ל. וי"א שאינם נקנים בקנין סודר^מ.

הגה: ואפי' במקום שהכסף אינו קונה בלא שטר מ"מ שכירות נקנה^י בכסף בלבד.

חור"מ סימן שז סעיף ב

ב. המשכיר והשוכר יכולים לחזור בהם כל זמן שלא משך או עשה אחד מדרכי הקניה^ס, וכן אינו מתחייב בגניבה ואבידה עד שיעשה אחד מדרכי הקניה.

וי"א דמשעה שסילק בעל החפץ או הבהמה שמירתו מעליה מדעת השומר הרי נתחייב השומר בשמירתה^ע.

ל. מברייאת בקמא ע"ט ע"א.

מ. כ"כ התוס' בקידושין כ"ז ע"א ד"ה ומקומו, ממשנה ט' בפ"ה דמעשר שני. וכן משמע בתוס' בפ"ק דמציעא, ש"ך ס"ק י'. ודוקא שאלת קרקע שאינה נפחתת ואין לו בה אלא הנאת דירה שאין בו ממש, אבל שאלת מטלטלין שמפחית גוף החפץ בתשמיש או קרקע ששאל אותה לחפור בה בורות נקנה בחליפין, כ"כ בביאורים ס"ק ד'.

נ. כיון שאין דרך לכתוב בשכירות שטר סמכה דעת השוכר בלא שטר כיון שלימים קצובים שכרוהו, סמ"ע ס"ק כ'.

ולדעת השו"ע דהלכה כסתמא ה"ה דמהני קנין סודר בשכירות קרקע אפי' במקום דלא קני ק"ס במקח כגון במקום שכותבים שטר עכ"פ בשכירות קנה משום דסמכה דעתיה מה לי בקנין כסף או בקנין סודר, כ"כ בפעמוני זהב, והוסיף דכל זה בשכירות אבל במי שמשכן קרקע שלו ועדיין לא נכתב שטר פשוט שכל אחד יכול לחזור דאין לך אדם שעושה משכונה בלי שטר א"כ לא סמכה דעתיה עד שיכתוב שטר ע"ש.

ועוד כתב שם שע"פ מנהגי השכירות אם נגמר חוזה השכירות וחזרו המשכיר והשוכר וחידשו השכירות לשנה בדיבור בעלמא נראה שאין יכולים שניהם לחזור שהוא השוכר כבר מוחזק בבית אף שמצד הדין אינו מוכח, ועיין בפ"ת סי' קצ"ב ס"ק א'. ובפ"ת סי' שט"ו.

ס. מימרא דר"א ותניא כוותיה בב"מ צ"ט ע"א. ורמב"ם בפ"ב משכירות הלכה ח'.

ע. הרא"ש שם בפ"ח סי' ט"ו ממה שאמרו במציעא פ' ע"ב הנח לפני הוי שומר חנם, ומבואר בסי' רצ"א סעיף ב'.

ח"מ סימן שטו סעיף א

א. שכירות קרקע נשכרת באחד הדרכים ^פ שהקרקע נקנה בהם.

הגה: אין אונאה ^צ לשכירות קרקע כמו במכירתו.

ח"מ סימן שסב סעיף יב

עין משפט ג.

יג. הגוזל אשכול תמרים ובו חמשים תמרים ואם ימכרו כולם ביחד אינו שוה אלא מט' פרוטות, ואם ימכרו אחת אחת שוה חמשים פרוטות הרי זה משלם רק מט' פרוטות ^ק.

ח"מ סימן שצד סעיף ד

עין משפט ו.

ה. כל בהמה שהזיקה פירות מחוברים ^ר משערים מה שהזיקה בשישים ^ש ומשלם. כיצד, הרי שאכלה בית סאה שמין ששים בית סאה באותה שדה כמה היה שוה וכמה היא שוה אחרי שהפסידה בית סאה אחת מהם, ומשלם השאר. וכן אם אכלה קב או רובע ואפי' קלח אחד שמין אותו דבר בשישים.

ח"מ סימן דש סעיף ה

עין משפט ט.י.כ.

ה. סבל ששבר חבית יין לחנוני ונתחייב לשלם, והיא שוה ביום שוק ארבעה ובשאר ימים שוה שלשה, אם הסבל מחזיר ביום השוק חייב

^פ. כתבו המחבר בסי' קצ"ה סעיף ט'.

^צ. כ"כ המחבר בסי' רכ"ז סעיף ל"ב. דאין אונאה אלא בדבר הנמכר ובמטלטלין הנתנים מיד ליד שנאמר "או קנו מיד עמיתך לא תונור".

^ק. מימרא דשמואל בב"מ צ"ט ע"ב.

^ר. רמב"ם שם הלכה י"ג ממשנה בב"ק נ"ח ע"ב.

^ש. ילפינן לה מדכתיב "וביער בשדה אחר" בבי"ת דהו"ל לומר וביער "שדה" אחר, ודרשו דההיזק והביער ישערו אגב שדה אחר והיינו שלא ישומו כמה היה שוה בית סאה זו הנאכל לחוד שהיה שוה הרבה והיה מפסיד המזיק, אלא משערין אם אדם בא לקחת ששים כמו שיעור זה מה שהזקק כמה היה נותן בעדו פחות בשביל הבית סאה זו שחסרה או הופסדה, וזה פחות ממה שהיא שוה לבדה. סמ"ע ס"ק ט'.

להחזיר לו או חבית יין או ארבעה והוא שלא היה לו יין לחנוני למכור ^ה אבל אם היה לו יין אחר למכור משלם לו שלשה.
החזירו לו בשאר הימים מחזיר לו שלשה ^א פחות שווי זמן טורח שהיה טורח במכירתה, ושכירות אומן לעשות בה נקב ^ב.

^{הגה:} וי"א דאם שברה בשאר הימים משלם ג' ואם שברה ביום השוק משלם ד' בבא לפורעו בשאר הימים ואינו נפטר בחבית יין ^ג, אבל בא לפורעו ביום השוק יכול להחזיר לו חבית אחרת של יין אם אין לחנוני יין אחר למכור בשוק, אבל אם יש לו יין אחר ^ד למכור הרי זה כשאר ימים וצריך ליתן לו דמי היין בלבד שהוא ארבעה.

- ^ה. הרמב"ם פ"ג משכירות הלכה ג' מרבא בב"מ צ"ט ע"ב. וכתב ה"ה שהיינו שהיה בפשיעה או במקום שיש רואים ולא הביא עדים שלא פשע.
^א. דכל המשלמים דמיה, רואים כמה היא שוה בשעת החזרה.
^ב. והסמ"ע בס"ק י"א פירש בדברי הרמב"ם דמי חבית נקובה ששוה פחות מאינה נקובה. שהרי היה צריך לנוקבה ע"מ למכור את היין שבה.
^ג. הטור מהרא"ש בב"מ פ"ח סי' י"ז, ולדעתו אינו משלם ארבעה אלא בשברה ביום השוק, וכ"כ הרשב"א. והש"ך בס"ק ג' כתב דגם הרמב"ם והרי"ף והשו"ע מיידי בשברה בשאר הימים אבל בשברה ביום השוק ס"ל כמו שכתב הרא"ש ולא פליגי.
^ד. ודוקא שהחנוני קנה יין האחר אחר השבירה. אבל אם נשאר יין זה שבידו עתה אצל החנוני מיום השבירה הרי הסבל נפטר בהחזרת חבית יין אחר. סמ"ע ס"ק י"ג.